

Macaafa Daani'eel — Lakkoofsa Saksonii Jaha

Mul'ata Raajii Ifa Bahuu: Dabalammu Beekumsaa fi Ergaa Iyya Halkan Walakkaa Hubachuu

Jeff Pippenger
2024-02-19

Nuti sochii ergamoota ergamoota ergamoota malaa'ikotaa duraa fi sadaffaa gidduu jiru ilaallee, beekumsi dabalaa kun yeroo dhumaatti yeroo hiikamu maal akka fakkeenyaan bakka bu'u caalaatti hubachuuf hojjechaa jirra. Inni dhugaa dabalaa adeemu tokko akka bakka bu'u agarsiisuuf yaalaa jirra; dhugaan kunis dhuma irratti rooba boodaa, jechuunis ergaa Iyya Waamicha Halkan Giddugaleessaa, ta'uun xumurama. Akka fakkeenyaatti, “beekumsi dabalaa” jedhu kitaaba Daani'eel irraa fudhatame; achittis beekumsa raajii warra waaqeffattootaa gosa lama qoruufii fi uumuudhaaf tajaajilu ta'ee adda baafamee jira.

Innis akkana jedhe, Ati karaa kee qabi, Daani'el; dubbiin kun hamma yeroo dhumaatti cufamee chaappaan mallatteeffameera. Namoonni baay'een ni qulqulleeffamu, adii ni ta'u, ni qoramuu immoo; warri hamoon garuu hammina ni hojjetu; hamo keessaa namni tokko iyyuu hin hubatu; ogeeyyiin garuu ni hubatu. Daani'el 12:9, 10.

Bara 1989tti “beekumsi beekumsaa” jedhamuun mallattoo irraa hiikamee ibsame; kunis dhuma irratti gosa waaqeffattootaa lama akka jiran ni agarsiisa. Gosoonni lamaan kun haala isaan ergaa roobaa boodaa wajjin qaban keessatti fakkeenyaan ibsamu. Hamoonni roobaa boodaa hin hubatan yookaan hin fudhatan; ogeeyyiin garuu ni hubatu. Kanaafuu hamoonni yeroo roobaan boodaa roobuu jalqabu hin argan; innis yeroo saboonni dheekkaman, jechuunis Fulbaana 11, 2001tti roobuu jalqabe. Nuyi geggeessitoota Adveentizimii Laa'odiiqeyaa, akkuma Hisqi'eel boqonnaa saddeetii fi sagal keessatti, akkasumas Isaayaas boqonnaa digdamii-saddeeti keessatti bakka bu'anii jiranitti dubbachaa turre. Isaayaas keessatti “namoonni qoositoonni” “soba” akka “baqannaa” isaanii godhatan, akkasumas “jal'ina sobaa jalatti” of “dhoksan.”

Kanaaf dubbii Waaqayyoo dhaga'aa, isin namoota qoositoota, warra saba Yerusaalem keessa jiru kana bulchitan. Isin, “Nuti du'a wajjin kakuu galleerra, awwaala wajjinis walii galleerra; yeroo dha'ichi lolaanii guutame sun darbu, nu hin ga'u; soba iddoo baqannaa keenya gooneerra, kijiba jalattis of dhokfanneerra” jettaniirtu. Isaayaas 28:14, 15.

Namoonni durii Yerusaalem keessa turan, warri bara dhumaa, qormaata “boqonnaa fi haaromsa” jedhamu keessatti kufu; qormaanni kun mala “sarara irratti sarara” jedhuun bakka bu'ameera; innis namoonni ogeeyyiin, fakkeenya seenaa rooba boodaa keessatti argamuun seenaa Millerootaatiin, rooba boodaa bara dhumaa akka beekan ni dandeessisa. Amaloota raajii “namoota tuffatoota” Isaayaas kutaa kana keessatti cimsu keessaa inni tokko, sobaa fi kijiba isaan itti dhokataniin fi isa baqannaa isaanii godhatan dha. Kanaafuu, qormaata ergaa rooba boodaa wajjin walqabatee (“boqonnaa fi haaromsa” isaan dhaga'uu hin barbaanne sana), namoonni durii Yerusaalem kijiba tokko fudhataniiru.

Ergaan bokkaa roobaa boodaa falmii wajjin dhufa; akkuma Hab. boqonnaa lama keessatti ibsameetti, achitti eegduun “falmii” seenaa isaa keessatti maal akka deebisu Waaqayyoon gaafata; jedhuu “sirreeffame” jedhu inni lakkoofsa tokkoffaa boqonnaa lama keessatti argamu hiikni isaa “waliin falmame” jechuu isaati.

Ani eeggannoo koo irra nan dhaabbadha, masaraa eegumsaa irrattis of nan dhaaba; inni maal akka natti dubbatu, aniis yeroo ani ifatamu maal akka deebisu nan eeggadha. Hab 2:1.

Warri ogeeyyiin yeroo mariin bokkaa boodaa gaggeeffamutti, dhugaa akka faaya Milleritti bakka buufame dhiheessu; isaanis dhugoota bu’uuraa kanneen warra Millerootaa biratti adda baafaman, hundeeffamanii fi dhiyaatanidha. Dhugoonni sunis akka Kiristoos, Kattaa Bara-baraa ta’etti bakka buufamu.

“Warriin akka eegumtoota Waaqayyoo dallaa Xiyoon irratti dhaabatan sun namoota balaa uummata dura jiru arguu danda’an haa ta’an,—namoota dhugaa fi dogoggora, qajeelummaa fi jal’ina gidduu addaan baasuu danda’an haa ta’an.

“Akeekkachiinsi kun dhufeera: Bu’uura amantii isa ergaan bara 1842, 1843, fi 1844tti dhufee jalqabee irraa kaasee irratti ijaaraa turre jeequu kan danda’u kamiyyuu akka hin seenu eeyyamamu hin qabu. Ani ergaa kana keessa ture, yeroo san irraa jalqabee hanga ammaatti ifa Waaqayyoo nuuf kenneef amanamaa ta’ee addunyaa duratti dhaabadheera. Miilla keenya waltajjii isaan irra kaa’aman irraa kaasuuf yaada hin qabnu; waltajjii sana irra turree guyyaa guyyaadhaan kadhannaa cimtuu qofaan Gooftaa barbaadaa, ifa barbaachaa turre. Ati ifa Waaqayyoo naaf kenne irraa akka ani harka kaasu yaaddaa? Inni akka Kattaa Bara Baraatti ta’uu qaba. Yeroo inni naaf kenname irraa jalqabee hamma ammaatti na qajeelchaa tureera.”
Review and Herald, Ebla 14, 1903.

Namoonni durii ergaa rooba boodaa sobaa dhiyeessu; kunis Isaayaasiin “soba” fi kijiba ta’ee bakka bu’ameera. Hisqi’eel boqonnaa saddeet keessatti seenaa yeroo namoonni durii Yerusaalem keessaa aduutti sagadan ibsu dhiyaata; isaanis warra boqonnaa itti aanu keessatti mallattoo Waaqayyoo argatan irraa faallaa kaa’amu. Jibbiisni sadaffaan (dhaloonni) ergaa rooba boodaa sobaa bakka bu’a; kunis “Tammuuzif boo’uu” tiin bakka bu’ameera. Dhaloota sadaffaa Adventizimii keessatti, kan bara 1919 jalqabe, “sobi” tokko walitti dhufeenya wangeela sobaa W. W. Prescott Konfiransii Macaafa Qulqulluu 1919 irratti ifatti dhiyeesseen keessa scene. “Sobi” sun mata-duree addaa dhaloota sadaffaa ti; “sobi” sunis hundee sobaa ergaa rooba boodaa sobaa, “Tammuuzif boo’uu” tiin bakka bu’ame, dha.

raajii “soba” raajii keessatti adda baafachuuf yeroo ramaduun barbaachisaa dha; sababiin isaas “sobi” kun sababaa guddaa Adventizimiiin Laa’odiiqeyaa bara 1989tti dabala beekumsaa arguu hin dandeenyeef ta’eera. “Sobi” jechuun macaafa Daani’el keessatti “isa guyyaa guyyaa” jedhu tajaajila qulqullummaa Kiristoosiin bakka bu’a jedhu dha. “Isa guyyaa guyyaa” jechuun raajii keessatti tajaajila qulqullummaa Kiristoosiin hiikuun hojii raajii sobaa fi dogoggoraa dha; garuu “sobi” jechuun mallattoo raajii akka ta’etti “isa guyyaa guyyaa” jedhu sobaan addaan baasuu qofa miti, inni akkasumas “soba” jedhu tokko bakka bu’a; innis obboleettii Waayit hojii dogoggoraa sana irratti walii galteetti jechuun dubbata; achiis soba sana fayyadamuudhaan hojii dogoggoraa

sana akka dhugaa hundeeffametti dhaabuudha.

Hubannoon sirrii aayata ja'a dhumaa Dan'eel boqonnaa kudha tokkoffaa sirriitti hubachuun, aayata soddoma irraa hamma soddoma ja'aatti fakkeenyaan duraan mul'ifameera; yeroo Obboleettii White guutamuu guutuu Dan'eel boqonnaa kudha tokkoffaa adda baafutti, aayata soddoma irraa hamma soddoma ja'aatti "haala ibsamee wajjin wal fakkaatu" "deebi'amee ni raawwatama" jettee dubbatti.

Hiika sobaa "kan guyyaa guyyaa" jedhu fayyadamuun, caasaa seenaa sobaa uuma. Seenaa Daani'el boqonnaa kudha tokko, lakkoofsota soddoma irraa hanga soddoma fi jahatti keessatti ibsame, "kan guyyaa guyyaa" irraa fudhatamuu of keessatti qabata. "Kan guyyaa guyyaa" jechuun yookaan hiika Milleraayitotaa ti, yookaan immoo hiika Prescott fi Daniells ti. Akka hiikni kam filatametti, caasaaleen seenaa lama adda addaa ni uumamu.

Irreen isaa irraa hidhattoonni ni ka'u; isaan iddoo qulqulluu, isa jabinaa ta'e sana ni xureessu; aarsaa guyyuu dhi'aachaa jiru ni dhaabu; wanta jibbisiisaa, isa onaa godhu sanas ni dhaabu. Daani'el 11:31.

Akka kaka'umsaatti seenaan raajii keeyyata kana keessatti ibsame, akkasumas kan keeyyata soddoma, fi keeyyattoota soddoma lama hanga soddoma jahaatti of keessatti hammate, Daani'el boqonnaa kudha tokko keeyyattoota afurtamaa hanga afurtama shanaatti irra deebi'amee ni raawwatama.

"Raajii kutaa kudha tokkoffaa keessatti argamu guutummaatti raawwatamuutti dhihaateera. Seenaa baay'een raajii kana raawwatamuudhaan ta'e irra deebi'amee ni ta'a. Lakkoofsa soddomffaa keessatti aangoon tokko kan, 'ni gaddisiifama, [Daniel 11:30–36 quoted.] jedhu ibsameera.

"Haalaawwan jechoota kana keessatti ibsaman fakkaatan ni raawwatamu." Manuscript Releases, lakkoofsa 13, 394.

ਅਸੀ ਜਹਿੜਾ ਪਦ ਵੀਚਿ "the daily" ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਕੱਤੀਵਾਂ ਪਦ ਹੈ।

Humni isaa irraa harki waraanaa ni dhaabbata; isaanis iddoo qulqulluu kan humnaa ni xureessu, aarsaa guyyaa guyyaa dhi'aatus ni irraa fuudhu, wanta jibbisiisaa ona godhuus ni dhaabu. Daniel 11:31.

"harki" isa kana keessatti "isa bira dhaabbatu." "Harki" humna dha, akkuma inni isaan "dhaabbatanif" illee humna ta'e. Kana keessatti "harki" isa "bira dhaabbatu"dha; "harki" immoo "qulqullina humnaa ni xureessa"; "harki" "waaqeffannaa guyyaa guyyaa ni balleessa"; akkasumas "harki" "jibboota badiisa fidu ni dhaaba." Mul'ata boqonnaa kudha sadii keessatti, bineensi guddaan, inni Roomaa waaqeffannaa tolfamaa ta'e, paaphaasummaadhaaf wantoota sadii kenna.

Bineensi ani ani argu akka qeerransaa fakkaata ture; miilli isaas akka miilla adaadiitii, afaan isaas akka afaan leencaa ture; ajajaandichi immoo humna isaa, teessoo isaa, fi aboo guddaa isaaf kenne. Mul'ata Yohaannis 13:2.

Bineensi fakkaatu obomboleettii kun obboleettii White'n papacy akka ta'e ni adda baafama; boqonnaa kudha lammaffaattis obboleettiin White akka agarsiiftutti, jawween sun Seexana qofa utuu hin ta'in, Roomaa warraaqsa durii waaqeffannaa waaqota tolfamoo hordofus ni ta'a.

“Kanaaf, utuu jalqaba irratti bineensi guddaan sun Seexana bakka bu'u iyyuu, hiika lammaffaatiin immoo Roomaa warraaqsa amantii hin qabne agarsiisa.” The Great Controversy, 439.

Keessa lammaffaa keessatti, Mul'ata boqonnaa kudha sadii, Roomiin waaqeffannaa tolfamaa aangoo waraanaa ishee, “hidhata waraanaa” ishee, papasummaadhaaf kennite; kunis bara 496 keessa, irraa eegalee Kiloovis mooticha Faransaayota (Faransaayii) irraa jalqabe. Roomiin waaqeffannaa tolfamaa bara 330 keessa teessoo aboo ishee Rooma papasummaadhaaf kennite; yeroo sana mootichi Qonstantiinios magaalaa Roomaa dhiisee kaappitaala mootummaa Roomaa magaalaa Qonstantinopiliitti geesse. Roomiin waaqeffannaa tolfamaa aangoo mootummaa hawaasummaa bara 533 keessa papasummaadhaaf kennite; yeroo sana Yustiiniyaanos mootummaa labsii baasee papasummaa mataa waldoota kiristaanaa hundumaa fi sirreessaa warra amantii irraa maqaa balleessan ta'uu isaatiin ibse.

Lakkoofsa sodomii tokko keessatti “harki” ka'u jedhaman humnoota waraanaa Roomaa waaqeffannaa tolfamaa hordofanii turanidha; isaanis waggaa 496 irraa eegaluudhaan paaphaasummaadhaaf mootummaa isaanii dhaaban. Gochaa kanaaf paaphaasummaan Faransaayiin “angafaa waldaa Kaatolikii” jedhee waama; yeroo tokko tokko immoo “intala guddoo waldaa Kaatolikii” jedhee ni ibsa. Lakkoofsa sodomii tokko keessatti, Koonistaantiinos waggaa 321 keessatti seera Dilbataa erga baasee, sana booddee waggaa 330 keessatti teessoo mootummaa magaalaa Roomaa irraa gara magaalaa Qonistaantinoopiliitti erga geessee, mootummaa duraan mo'amu hin dandeenye sun diigamuu jalqabe; akkuma humnoonni Xurumbaa afran jalqabaa Mul'ata boqonnaa saddeet keessaa mootummaa Roomaa irratti waraana itti fufaa jalqaban. Xiyyeeffannaan haleellaa warri Barbariyaa fi Gensariik raawwatan magaalaa Roomaa irratti qajeelfame; isheenis waggaa 330 dura mootummaa Roomaatiif “iddoo qulqulluu humnaa” turte. Waggaa 330 irraa eegalee waraanni barbariyaa weeraraa ta'e “iddoo qulqulluu humnaa xureessuu” qaba ture; kunis hanga “harki” Roomaa waaqeffannaa tolfamaa hordofuu paaphaasummaadhaaf dhaabatutti, jechuunis waggaa 496 irraa eegaluudhaan ture.

Roomiin waaqeffataa humna loltuu, aangoo mootummaa fi teessoo magaalattii Roomii kennuudhaan humna paapaatiif wantoota sadii kennuu qofa utuu hin ta'in, Roomii paapaatiif gaanfa sadii illee ni buqqise.

Ani gaanfota sana ilaale; kunoo, isaan gidduudhaa gaanfichi xinnaan biraa tokko ol ba'e; isa dura immoo gaanfota jalqabaa keessaa sadiin hidda isaanii wajjin buqqifaman; kunoo, gaanficha kana keessa ija akka ija namaa fi afaan waa'ee guddaa dubbatu ture. Daani'el 7:8.

Qaamoleen sadan kan “buqqaafamuu” qaban, boqonnaa torbaffaa Daani'el keessatti, humnoota ijoo sadii kan olka'iinsa paaphaasummaa gara aangooatti dhufu morman bakka bu'u turan. Qaamolee sadan keessaa inni dhumaa yeroo Gootonni waggaa 538 keessa magaalaa Roomaa keessaa ari'amantii baafamanitti buqqaafame. Isaan “irreewwan” Roomaa warra waaqeffannaa

waaqolii durii ta'aniin magaalaa keessaa ari'amani baafaman; sababiin isaas "irreewwan" sun paaphaasummaa (jibbinsa badiisaa) bara 538 keessa teessoo mootummaa addunyaa yeroo sana beekkamaa ture irra kaa'uu qabu turan.

Lakkoofsi soddomaafi tokkoffaa kan Daani'el boqonnaa kudha tokko keessatti, wantoota afur kan "irreen" (Roomaa warra waaqeffannaa-buutotaa) hojjechuu qaban adda baasa. Isaan akkuma bara 496 keessatti godhanitti, paaphaasummaaf "ka'uuf" turan. Isaanis akkuma lola waraanaa magaalittii Roomaa irratti waggoota dhibba lama jechuun ni danda'amu keessatti adeemsifamanitti mul'atutti, "qulqullicha humnaa" xureessuu qabu turan. Isaan bara 538 keessatti paaphaasummaa teessoo lafaa irra "kaa'uu" qabu turan; akkasumas "guyyoo" sana illee "kaasuuf" turan.

Jechi Ibrootaa keessatti "take away" jedhamee hiikame (sur), hiikni isaa "kaasuu" jechuudha. Bara 508tti, mormiin waaqeffannaa waaqolii sobaa irraa Kaampaa Roomaa keessatti ture, kan paappaasummaan aangoo irratti akka hin kaane ittisuuf hojjechaa ture, guutummaatti jilbeenfamee yookaan balleeffamee ture.

"guyyaa guyyaa" jechuun tajaajila mootummaa qulqullummaa Kiristoos ta'ee adda baasun hojii hiika dogoggoraa dha; garuu hojii dhugumaan seenaa Adventistii Laa'odiiqeyaa keessatti raawwatame, kan hiika dogoggoraa sana akka dhugaa ta'etti adda baase, "soba" addaa tokko irratti hundaa'ee ture; sobni sun dhaloota sadaffaa Adventism keessatti raawwatame. Qajeelfamni Obboleettii White inni seenaa lakkoofsota soddoma irraa hamma soddoma ja'atti jiran guutummaa isa isa dhumaa keessatti Daniel boqonnaa kudha tokko keessatti irra deebi'amee ni raawwatama jedhu, "namoota qoosaa" Yerusaa'lem bulchan lakkoofsa soddoma tokko irratti hiika tokko kaa'uu isaanii yeroo tokkotti Hafuura Raajii mormuu malee akka hin danda'amne taasise.

"Namoonni tuffatamoon" barsiisu, akka paaphaasummaan seensa misaa paaphaasummaa—kan hojii Kiristoos mana qulqullummaa samii keessa jiru fakkeessuudhaan sobaan bakka bu'u—tiin hubannaa dhugaa tajaajila mana qulqullummaa Kiristoos irraa fudhate. Yoo hiikni dhugaan "kan yeroo hunda" jedhu kana ta'e, sana keessatti "irreen" lakkoofsa soddoma tokko keessatti ka'an paaphaasummaa ta'u turan; jechuun, caasaan naahawaa himichaa "irreen" aangoo "kan yeroo hunda" sana irraa fuudhu ta'uu isaanii barbaada.

Oduu soba isaanii deeggaruuf, papasiin (irreewwan) iddoo qulqulluu mootummaa samii kan Kiristoos xureesse jedhu. Jechi Ibrootaa "iddoo qulqulluu (miqdash) humnaa" jedhamee hiikamu kun yookiin iddoo qulqulluu waaqeffannaa ormaa yookiin iddoo qulqulluu Waaqayyooti. Daani'el iddoo qulqulluu Waaqayyoo papasiidhaan xuraa'uu akka qabu ibsuuf yaadee ta'ee, jecha Ibrootaa "qodesh" jedhu fayyadamee ture; inni immoo iddoo qulqulluu Waaqayyoo qofa bakka bu'uu danda'a. Egaa, iddoo qulqulluun mootummaa samii yeroo tokko iyyuu papasiidhaan xuraa'ee ture yookiin xuraa'a jedhee Macaafa Qulqulluu keessatti yookiin Hafuura Raajii keessatti eessatti galmeeffamee jira?

Dhugumaatti, cubbuun Kiristiyaanotaa kitaabota mana qulqullummaa samii keessatti galmeeffamteerti; garuu bakka bu'iinsi sun mana qulqullummaa Waaqayyoo xurooftee akka ture hin agarsiisu. Qulqulleessuun mana qulqullummaa qulqulleessuu kitaabota galmee mana qulqullummaa keessatti argamanii bakka bu'a. Kana malees, humni paaphaasii gonkumaa

